

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2009

Vydalo: Sdružení Krajina
Počítky 2, 591 01 Žďár nad Sázavou, www.sdruzenikrajina.cz, info@sdruzenikrajina.cz
Zpracovali: Ing. Kateřina Marečková, Mgr. M. Daďourek, Ing. T. Blažek, D. Sobotková
Grafické zpracování: Tržil & Rossi

Poděkování

Děkujeme všem, kteří nám v roce 2009 pomáhali, a to našim členům, příznivcům, spolupracovníkům, a také dárcům.

Děkujeme vlastníkům pozemků, kteří nám svůj pozemek pronajali či prodali, a tím nám umožnili zajistit jejich ruční kosení.

Zvláště pak děkujeme těm, kteří v roce 2009 finančně podpořili naši činnost: Státní fond životního prostředí ČR, Státní zemědělský intervenční fond, Ministerstvo životního prostředí ČR, Správa chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy, Nadace Veronica, Úřad práce Žďár nad Sázavou, Fond Vysočiny, Krajský úřad kraje Vysočina, Krajský úřad Olomouckého kraje, Krajský úřad Pardubického kraje, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR středisko Havlíčkův Brod, Jihomoravská plynárenská a.s..

Poděkovat chceme také dalším, kteří nám pomohli s uskutečněním projektů: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Zelený kruh, Zemědělská agentura střediska Žďár n. S., Chrudim a Havlíčkův Brod, Zemědělská a.s. Krucemburk, Lesní správa Šternberk, Lesní správa Nové Město na Moravě, ZO ČSOP Mravenec Pelhřimov, ZO ČSOP Formica Liberec, ZO ČSOP Bory, ZO ČSOP Kámen, ZO ČSOP Velké Meziříčí, Český svaz ochránců přírody Praha, Dům dětí a mládeže Žďár nad Sázavou, Lysina lenina, Maneor, Mikroregion Novoměstsko, Grafies 3+, Ornitologický klub Vysočina, knihovna M.J.Sychry Žďár n.S., město Žďár nad Sázavou, město Nové Město na Moravě, obec Věcov, obec Sobiňov, obec Dědová, obec Kameničky, obec Sněžné, obec Dobrá Voda, obec Jeníkov, obec Fryšava, obec Radostín, obec Sobiňov, Ing. M. Pitková, Mgr. Jasna Flamiková, Ing. L. Čech, Ing. J. Joneš, Mgr. Jana Slaninová, Ing. Vašíček, Ing. Konvalinka s rodinou, RNDr. J. Hiess, Z. Slonek, Z. Tatiček, Ing. Arch. P. Pleskačová, J. Kučera s rodinou, J. Novák, P. Kříž, Ing. J. Řetický, Dr. P. Mückstein, K. Ondrová, M. Kavalír, Mgr. P. Doležalová, J. Sekerková, brigádníkům a všem ostatním, jež nám jakkoliv pomohli.

Děkujeme.

Pokud Vás naše činnost zaujala a rádi byste přidali ruku k dílu nebo pomohli svými zkušenostmi, budete vítáni. Chcete-li se stát členem Sdružení Krajina, stačí o to písemně požádat na adrese: **Rada Sdružení Krajina, Počítky 2, 591 01 Žďár n. S.** nebo na: info@sduzenikrajina.cz.

Další informace o členství najdete na našich internetových stránkách www.sduzenikrajina.cz v rubrice „O Sdružení“

VÝROČNÍ ZPRÁVA SDRUŽENÍ KRAJINA ZA ROK 2009

Sdružení Krajina ve zkratce.....	2
Úvodník.....	3
O činnosti.....	3
Pozemkový spolek a péče o louky.....	3
Stromy.....	5
Živočichové a rostliny.....	5
Lesní mravenci.....	7
Poradenství pro venkovské obce.....	7
Eko - informování a akce pro veřejnost.....	8
Stopa v krajině.....	10
Finanční zpráva za rok 2009.....	11
Poděkování.....	14

Sdružení Krajina ve zkratce

Sdružení Krajina je občanským sdružením registrovaným Ministerstvem vnitra ČR dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, s IČ 265 25 771.

Založeno: 1997, pod názvem Sdružení Krajina pracuje od roku 2001

Poslání dle stanov: Aktivně přispívat ke zlepšení stavu přírody, krajiny a životního prostředí v České republice.

Struktura organizace: Nejvyšším orgánem je sněm všech řádných členů, který volí radu. Rada dohlíží na běžný chod organizace a jmenuje ředitele odpovědného za odbornou činnost, zaměstnance a realizaci projektů.

Zaměstnanci v roce 2009:

K.Marečková - ředitelka, granty, louky
D. Sobotková - pozemky, administrativa
T. Blažek - péče o louky, public relation, poradenství
+ brigádníci (35, přepočteno 2,5 úvazku)

Celkem 5,5 přepočtených úvazků + dobrovolníci (cca 150 osob)

Statutární zástupci: předsedkyně Mgr. Marie Neubauerová
ředitelka Ing. Kateřina Marečková

Kontakty: info@sduzenikrajina.cz, <http://www.sduzenikrajina.cz>
tel. 566 521 259 (kancelář), 775 239 691 (ředitelka)
kancelář: Počítky č.p. 2, 591 01 Žďár nad Sázavou

SEV Krajinka

Pobočka Sdružení Krajina zřízená 9.6. 2005 za účelem ekovýchovné a osvětové činnosti pro školy a veřejnost.

Statutární zástupce: tajemník Ing. Tomáš Blažek

Kontakty: info@sduzenikrajina.cz, <http://www.sduzenikrajina.cz>
tel. 566 521 259 (kancelář), 777 045 586 (tajemník)
kancelář: Počítky č.p. 2, 591 01 Žďár nad Sázavou

Sdružení Krajina je členem Sítě ekologických poraden STEP a Asociace ekologických organizací Zelený kruh.

V roce 2009 jsme vstoupili také do Koordinačního uskupení NNO Vysočiny - KOUS Vysočina.

Úvodník

Milí přátelé,
tak vás opět srdečně vítám při čtení výroční zprávy Sdružení Krajina - tentokrát za rok 2009. Při pohledu zpět lze myslím konstatovat, že se jednalo o rok zajímavý a úspěšný. Všem, kdo se o to přičinili, děkujeme a těšíme se na spolupráci a setkávání i v letech příštích..

Ing. Kateřina Marečková, ředitelka Sdružení Krajina

O činnosti

Sdružení Krajina se věnuje především péči o přírodně cenné lokality, zejména v kraji Vysočina a kraji Pardubickém.

Dále se zabývá poradenstvím pro venkovské obce, eko-informováním, ochranou vzácných a ohrožených druhů zvířat a rostlin. Daří se nám finančně zajistit i některé odborné průzkumy a sběr fytoecologických dat z našich luk a jejich hodnocení. Odborníci z řad našich členů poskytují také konzultace k právní i praktické ochraně přírody.

POZEMKOVÝ SPOLEK A PÉČE O LOUKY

Sdružení Krajina funguje jako pozemkový spolek - kupuje a pronajímá si pozemky v přírodně cenných lokalitách, aby tak mohlo zajistit jejich trvalou péči.

V tomto směru nám velice pomohla brněnská Nadace Veronica, která nám začátkem roku věnovala na výkupy pozemků výtěžek ze 6. předvánoční benefiční aukce výtvarných děl ve výši 310 tis. Kč. Tato aukce se konala v Brně koncem roku 2008.

V průběhu roku 2009 se podařilo vykoupit dalších 12 pozemků, nyní má sdružení ve vlastnictví 23 ha luk a 119 ha má v nájmu.

Trochu odlišná od ostatních našich lokalit je soustava tůň zvaná Laguna u Bohdalova. Geometrickým zaměřením byly odděleny pozemky, na kterých se tato nevelká lokalita o výměře 1,28 ha rozkládá. Podařilo se nám všechny tyto pozemky vykoupit, což ulehčilo plánování dalších úprav lokality pro záchranu množství druhů obojživelníků, kteří se zde vyskytují. Laguna u Bohdalova byla vyhlášena za přírodní památku Nařízením kraje Vysočina ze dne 3. listopadu 2009.

Kosení bylo v roce 2009 zajištěno na 153 ha podmáčených luk na 34 lokalitách v okresech Žďár n.S., Chrudim, Havlíčkův Brod, Pelhřimov a Pardubice. Na pěti lokalitách se prováděly vyřezávky náletových dřevin. Do této činnosti se v roce 2009 zapojilo 15 místních zemědělců, 34 brigádníků a na 150 dobrovolníků.

Finanční podporu ruční péče o louky poskytl Státní fond životního prostředí ČR, Správa CHKO Žďárské vrchy, Odbor ŽP kraje Vysočina, Odbor ŽP a zem. kraje Pardubického, AOPK Havlíčkův Brod a další.

Přehled našich luk i prováděných prací naleznete v digitální prezentaci na www.sdruzenikrajina.cz/cd.

STROMY

Jako každoročně jsme v říjnu sázeli stromy, letos převážně ovocné. Navázalo se na loňské sázení u obce Rokytno. Za hojně účasti velkých, menších i nejmenších brigádníků bylo vysazeno více než 40 stromků.

Účastníci sázení

ŽIVOČICHOVÉ A ROSTLINY

V roce 2009 se naše činnost výrazně zaměřila na Lagunu u Bohdalova. Tato lokalita byla domovem 12 druhů obojživelníků, které se však v posledních letech vytrácejí. Proto Sdružení Krajina přistoupilo k jednání s vlastníky a řadou institucí, aby mohlo tuto unikátní lokalitu obnovit. A co se podařilo?

- kraj Vysočina se po několika jednáních rozhodl k záměru aktivně přispět a uzavřel se Sdružením Krajina partnerskou smlouvu o realizaci projektu Obnova Laguny u Bohdalova, zavázal se přispět svými prostředky na 10% projektu, jeho pomoc i v průběhu dalších prací byla obzvlášť důležitá a velmi za ni děkujeme
- OŽP krajského úřadu zadal zpracování plánu péče, Sdružení Krajina plán připomínkovalo a prosadilo několik změn, včetně doplnění budoucí trasy pro návštěvníky
- autorizovaný projektant ve spolupráci se Sdružením Krajina vypracoval technickou

dokumentaci plánované revitalizace (za finanční podpory kraje Vysočina)

- Sdružení Krajina záměr projednalo s dotčenými vlastníky a díky finančnímu daru z benefiční aukce Nadace Veronica pozemky vykoupilo a stalo se 100% vlastníkem lokality
- s Městyssem Bohdalov byla uzavřena smlouva o budoucím věčném břemeni na vypouštění vody z Laguny, děkujeme představitelům městyse za vstřícný přístup
- na podzim rada kraje Vysočina schválila vyhlášení Laguny u Bohdalova přírodní památkou, Laguna se stala vůbec prvním územím, které kraj takto ocenil
- na sklonku roku byl dopracován a následně předložen projekt Obnova Laguny u Bohdalova k podpoře z Operačního programu životní prostředí, děkujeme mimořádné vstřícnosti dotčených pracovníků krajského úřadu, kteří pomohli zlepšit kvalitu projektu
- s podporou Fondu Vysočiny byl během sezóny uskutečněn chemický rozbor sedimentu a vody, který neprokázal průsaky z blízké skládky ani závadné chemické látky, které by bránily rozvoji Laguny
- vedle objednaných rozborů tým Zdravotního ústavu Svitavy přispěl provedením orientačního mikrobiologického rozboru bahna, který v sedimentech ukázal pravděpodobnou přítomnost anaerobních bakterií produkujících botulotoxiny
- s podporou Fondu Vysočiny bylo provedeno osnímkování vegetace v tůních, aby bylo možné vyhodnotit výsledky budoucí revitalizace
- proběhnuvší průzkum vážek prokázal přítomnost evropsky významné vážky jasnoskrvné a řady dalších druhů
- po květnových přívalech byly fotodokumentovány nové břehové nátrže
- byly znovu nalezeny uměle zanesené ryby (zejména štiky), na podzim byly odborně sloveny, aby nepoškozovaly populace obojživelníků - věříme, že problém vyřeší chystané označení přírodní památky

V případě schválení podpory z Operačního programu životní prostředí bude v roce 2010 zahájena první etapa revitalizačních prací. Bagry vyzvednou bahno, místy tůně prohloubí, opraví výpust... Dokončení prací se předpokládá až v roce 2011, aby nedošlo v jednom roce k zásahu do celé plochy lokality. Dvě okrajové tůně budou prací zcela ušetřeny.

Návštěva radního kraje Vysočina pana Zdeňka Ryšavého

V roce 2009 pokračoval projekt dlouhodobého fytoocenologického monitoringu luk v naší péči. Z Fondu Vysočiny jsme získali podporu dvouletého projektu, díky němuž byla sebrána data z 8 lokalit. Z dalších 4 lokalit byla získána dobrovolnicky. Celkem tedy disponujeme již tříletou řadou dat ze 120 stabilních čtverců. V příštím roce se předpokládá uzavření první etapy sběru dat a statistické vyhodnocení výsledků. Věříme, že prokáží zlepšování druhové skladby luk.

Botanici při fytoocenologickém snímkování monitorovacích čtverců

LESNÍ MRAVENCÍ

V rámci tradiční ochrany lesních mravenců (už se jí zabýváme magických 13 let) Sdružení Krajina spolupracovalo na tvorbě plánu péče pro přírodní památku Rodlen (okres Šumperk). Na PP Šebeň byl dokončen dlouhodobý záměr očíslování vybraných mravenišť v terénu, kvůli usnadnění orientace. Pravidelné mapování pětiny lokality potvrzuje růstové trendy populace, která již přesahuje 1500 hnízd. Na PP Rodlen proběhla kontrola přežívání 682 mravenišť, 239 mravenišť bylo na podzim zakryto klestem na oslabení pokračující predace žlutými. Dále byly zkontrolovány také lokality PP Studený kout, Zdiměř a Radíkov. Celkem byly monitorovány výskyty asi 2400 mravenišť druhů *Formica polyctena* a *Formica rufa*.

PORADENSTVÍ PRO VENKOVSKÉ OBCE

I v roce 2009 jsme pokračovali s poradenstvím pro malé obce. Našich služeb využívaly opět obce Křídla a Počátky. V Křídlech jsme se soustředili na menší projekty rozvíjející společenské, volnočasové a kulturní aktivity. Facilitovali jsme jednání k aktualizaci dokumentu Místní agendy 21 a připravované rekonstrukci kulturního domu.

EKO-INFORMOVÁNÍ

Odborné konzultace jsme v roce 2009 poskytli krajským úřadům krajů Vysočina, Pardubického, Olomouckého a Středočeského, MŽP ČR, Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR, několika obcím a NNO. Většina dotazů byla soustředěna na téma lesních mravenců,

netopýřů, dotací a rozvoje venkova.

Dotazy přijímáme na poradna@sdruzeni-krajina.cz, poštovní adrese **Počátky 2, 591 01 Žďár n.S.** a v pondělky a středy od 9:00 do 13:00 (po dohodě i jindy) osobně či na tel. **566 521 259**. Jsme členem sítě ekologických poraden STEP.

AKCE PRO VEŘEJNOST

Začátkem května proběhla ve spolupráci s Mojmírem Vlašínem exkurze po našich loukách pro brněnské vysokoškolské studenty.

Jako každoročně jsme se účastnili jarní akce pro děti s názvem Probouzení broučků. Akci organizuje DDM Žďár nad Sázavou a probíhá na žďárském náměstí. U našeho stánku děti aktivně plnily úkoly a zkoušely své znalosti o přírodě.

Druhým rokem také pokračovala spolupráce s Fórem dárců, v rámci které proběhly dvě dobrovolnické akce. Na louky nám přijeli pomoci dobrovolníci z firmy FKS Ložiska a z ČSOB.

Dobrovolníci v plném nasazení na lokalitě Doliny

Botanické vzdělávání na loukách u Jeníkova

Koncem května jsme pořádali botanický seminář. Teoretická část proběhla v Počátkách, druhý den jsme procházeli louky a společně s odborníky určovali druhy rostlin.

Vydařil se i květnový výlet pro členy a příznivce Sdružení Krajina. Zamířili jsme do krásných míst v Bílých Karpatech, stihli jsme i exkurzi u místního chovatele ovcí, který je zároveň odborníkem v ochraně přírody.

STOPA V KRAJINĚ

Koncem roku 2009 jsme spustili veřejnou sbírku s názvem Stopa v krajině. Pro podporu sbírky se nám podařilo získat sedm známých osobností, Arnošta Goldflama, Václava Cílka, Zdeňka N. Bričkovského, Jana Sokola, Erazima Koháka, Nad'u Urbánkovou a Jakuba Pustinu. Finanční prostředky jsou získávány z internetového prodeje lučních certifikátů, na rok 2010 se připravuje pouliční prodej magnetek s motivy rostlin a živočichů, které je možné potkat na našich loukách. Zvažujeme i pronájem telefonní linky pro DMS. Peníze vybrané ve veřejné sbírce budou využity na přímou péči o přírodně cenné lokality - podmáčené zrašelinělé louky. Díky nim bude určitá výměra luk ručně pokosena a sklizena. Abychom zajistili péči o cenné louky trvale, vložíme vlastní prostředky, uspořené díky darům (ve stejné výši, jako bude výnos sbírky), do takzvaného „Fondu budoucnosti“, jehož kapitálové výnosy zajistí části luk péči do budoucna. Tento systém je úspěšně používán například ve Velké Británii či USA (tzv. endowment). Peníze ze sbírky jsou shromažďovány na zvláštním transparentním účtu č. 2500054442/2010 u FIO, družstevní záložny. Na přípravě sbírky pracovala především Petra Doležalová, za což jí patří naše poděkování. Koncem roku sbírku převzal Tomáš Blažek.

Sbírka je součástí rozsáhlejšího projektu, jehož cílem je vytvoření na státu nezávislého systému péče o přírodu a krajinu. Jako zdroj informací slouží nové webové stránky www.stopavkrajine.cz. Tyto stránky byly vytvořeny za finanční podpory Státního fondu životního prostředí ČR a Ministerstva životního prostředí a jsou zde k dohledání informace nejen o sbírce, ale také o dalších možnostech, jak prakticky přispět k ochraně přírody a krajiny.

Finanční zpráva za rok 2009

Výsledkovka (tis. Kč)

Náklady	Hlavní činnost
Spotřebované nákupy celkem (materiál, vybavení, PHM atp.)	165
z toho PHM	55
Služby celkem	2199
Opravy a udržování	47
Poštovné, telefon a internet	51
Nájemné pozemky	18
Nájemné ostatní (kanceláře)	1
Služby spojené s kosením luk	1941
Ostatní	141
Mzdové náklady (zaměstnanci + brigádníci)	672
Zákonné sociální pojištění a soc. náklady	146
Daně a poplatky celkem	6
Ostatní náklady celkem	3
Odpisy, prodaný majet., tvorba rezerv a oprav. položek celkem	39
Poskytnuté příspěvky celkem	3
Daň z příjmů celkem	0
NÁKLADY CELKEM	3233

Výnosy	Hlavní činnost
Tržby za vlastní výkony celkem	680
Ostatní výnosy celkem	499
Přijaté příspěvky celkem	2
Provozní dotace celkem (zejména dotace na ruční kosení luk)	2542
VÝNOSY CELKEM	3723

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ před i po zdanění 490

Čerpání dotačních prostředků a nadačních darů: (v tis. Kč)

SFŽP ČR - kosení podmáčených luk	1504
MŽP - PPK - ruční kosení luk	49
Úřad práce Žďár n.S. - VPP	97
SZIF - platba na plochu	559
Nadace Veronica - výkup podmáčených luk	149

Rozvaha (tis. Kč)

Aktiva	Stav k 1.1.2009	Stav k 31.12.2009
Dlouhodobý majetek celkem	458	659
Dlouhodobý nehm. majetek celkem	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	731	971
Dlouhodobý finanční majetek celkem	0	0
Oprávk. k dlouh. majetku celkem	-273	-312
Krátkodobý majetek celkem	1222	1441
Zásoby celkem	0	0
Pohledávky celkem	14	22
Krátkodobý finanční majetek celkem	859	1115
Jiná aktiva celkem	349	304
AKTIVA CELKEM	1680	2100

Pasiva	Stav k 1.1.2009	Stav k 31.12.2009
Vlastní zdroje celkem	1514	2004
Jmění celkem	106	106
Výsledek hospodaření celkem	1 408	1898
Cizí zdroje celkem	166	96
Rezervy celkem	0	0
Dlouhodobé závazky celkem	0	0
Krátkodobé závazky celkem	90	96
Jiná pasiva celkem	76	0
PASIVA CELKEM	1680	2100

KOMENTÁŘ

Hospodaření v roce 2009 bylo ovlivněno kromě obvyklých výnosů a nákladů zejména nadačním darem Nadace Veronica na výkup pozemků ve výši 310 tis., který byl v roce 2009 čerpán jen zčásti, zbytek bude dočerpán v roce 2010. Dále pak uzavřením partnerské smlouvy s Krajem Vysočina v rámci projektu Obnova Laguny u Bohdalova - jedná se o částku 200 tis.Kč, která bude čerpána až v následujících letech.

POBOČKA SEV KRAJINKA

Výsledkovka (tis. Kč)

Náklady	Hlavní činnost
Spotřebované nákupy celkem (materiál, vybavení, PHM atp.)	0
Služby celkem	137
Osobní náklady celkem	26
Daně a poplatky celkem	2
Ostatní náklady celkem	2
NÁKLADY CELKEM	167

Výnosy	Hlavní činnost
Tržby za vlastní výkony celkem	214
Ostatní výnosy	4
Přijaté příspěvky celkem	0
VÝNOSY CELKEM	218

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ před i po zdanění 51

Rozvaha (tis. Kč)

Aktiva	Stav k 1.1.2009	Stav k 31.12.2009
Krátkodobý majetek celkem	593	644
Pohledávky celkem	0	2
Krátkodobý finanční majetek celkem	593	637
Jiná aktiva celkem	0	0
AKTIVA CELKEM	593	644

Pasiva	Stav k 1.1.2009	Stav k 31.12.2009
Výsledek hospodaření celkem	586	637
Cizí zdroje celkem	7	7
Krátkodobé závazky celkem	7	7
Jiná pasiva celkem	0	0
PASIVA CELKEM	593	644